SORTLAND KOMMUNE

Arkivsaknr.:	24/3898
Dok.nr:	25/10823
Arkiv:	FE-613, FA-H41
Saksbehandler:	Mona Rinaldo
Dato:	27.03.2025

Bygging av boliger og utredning av bo- og tjenestetilbud til personer med funksjonsnedsettelser

Utvalgssaksnr.	Utvalg	Møtedato
PS - 050/25	Formannskapet	10.04.2025
PS -	Kommunestyret	

KOMMUNEDIREKTØRENS INNSTILLING

Kommunestyret vedtar:

1. Det bevilges kr 1 MNOK til utredning av felles lokalisering av nytt bo- og tjenestetilbud på Håløygtunet sykehjem. Beløpet dekkes gjennom bruk av disposisjonsfond på 1 MNOK og reguleres inn i budsjettregulering 2 2025.
2. I utredningsfasen videreføres leieavtalen med Sortland boligstiftelse og dette forutsettes finansiert av økt bruk av disposisjonsfond på ca. 0,500 MNOK for 2025.
3. Utredningen avklarer behovene for andre brukergrupper, og hvordan tilretteleggingen skal være best mulig for dem i aktuelle boformer.
4. Utredningen skal utrede behovet for og plassering av nye boliger, personellmessige og økonomiske konsekvenser, og muligheten for å benytte Håløygtunet sykehjem som en del av prosjektet.
5. Utredningen skal inkludere en vurdering av finansieringsmuligheter, herunder statlige tilskudd og alternative finansieringsmodeller.

Formannskapet behandling - 10.04.2025 - PS-050/25

BEHANDLING I MØTE

Forslag fra politikere

Oversendesesforslag fra H, FRP, SP, foreslått av Roar Wessel-Olsen, Høyre

Oversendelse til prosjektet - Boliger for unge med funksjonsnedsettelser i Sortland kommune.

Det er kommet ønsker om at prosjektet bygges opp med utgangspunkt i dette;

Målgruppen:
Unge i alderen 18-28 år med lett til moderat grad av utviklingshemming. Utgangspunktet er at de har behov for tilrettelagt bolig med døgnbemanning. Det kan gjøres unntak når det kommer til alder og funksjonsnivå dersom man ser dette som formålstjenlig for gruppen som helhet.

Tilrettelegging, utforming og medvirkning:
Boligene skal være tilrettelagt spesielt for den nevnte brukergruppen, og bygge på prinsipper man vet er av betydning for trygghet, funksjonalitet og trivsel for dem. Det skal også hensyntas prinsipper knyttet til god bokvalitet for den enkelte og universell utforming. Boligene må tenkes å skulle være et varig hjem med fokus på mestring, utvikling og opprettholdelse av funksjonsnivå for den enkelte.
Hver enkelt skal ha mulighet å påvirke og være med å gjøre spesifikke valg i sin bolig (spesifikke behov, farger, innredning etc.) for å imøtekomme beboers behov og ønsker. De skal gis mulighet til å medvirke i utforming av både egen leilighet og eventuelle fellesareal som er tiltenkt dem. Det er ønskelig at beboerne får benytte interiørarkitekt som er knyttet til prosjektet for hjelp og veiledning til utforming og materialvalg i sine leiligheter.
Boligene skal ha nær tilgang til personalrom og fellesareal. Det er et grunnleggende prinsipp at boligene skal se ut som, og oppleves som et vanlig hjem og ikke være institusjonspreget i utforming. Fellesareal skal utformes slik at det inviterer til sosiale aktiviteter og samvær. Det skal eksempelvis være mulig å lage felles måltider, bake, spise sammen, se TV, spille spill, gjøre hobbyaktiviteter og danse/ bevege seg sammen.
I tillegg til bod for hver enkelt, er det ønskelig med felles bod- rom med mulighet for oppbevaring og rengjøring av utstyr som sykler etc.
Tildelingskriterier:
Det må gjøres funksjonskartlegging av de aktuelle kandidatene samt behovsvurdering av særskilte individuelle behov. Sammensetting av gruppen skal være gjennomtenkt og faglig og sosialt begrunnet. Dette for i størst mulig grad å sikre et godt fellesskap, trivsel, trygghet og samhørighet blant beboerne.

Formannskapet ber om at det tilbake rapporteres fra prosjektet Søndre Frydenlund hvordan dette ivaretas.

Kommunalsjef Helse og omsorg, Mona Rinaldo redegjorde i saken.

(Vedlegg)

Votering:

Kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

Formannskapet tilsluttet seg oversendelsesforslag fra H.

Formannskapet PS - 050/25 VEDTAK:
Kommunestyret vedtar:

1. Det bevilges kr 1 MNOK til utredning av felles lokalisering av nytt bo- og tjenestetilbud på Håløygtunet sykehjem. Beløpet dekkes gjennom bruk av disposisjonsfond på 1 MNOK og reguleres inn i budsjettregulering 2 2025.
2. I utredningsfasen videreføres leieavtalen med Sortland boligstiftelse og dette forutsettes finansiert av økt bruk av disposisjonsfond på ca. 0,500 MNOK for 2025.
3. Utredningen avklarer behovene for andre brukergrupper, og hvordan tilretteleggingen skal være best mulig for dem i aktuelle boformer.
4. Utredningen skal utrede behovet for og plassering av nye boliger, personellmessige og økonomiske konsekvenser, og muligheten for å benytte Håløygtunet sykehjem som en del av prosjektet.

5. Utredningen skal inkludere en vurdering av finansieringsmuligheter, herunder statlige tilskudd og alternative finansieringsmodeller.

Oversendelse til prosjektet - Boliger for unge med funksjonsnedsettelser i Sortland kommune.

Det er kommet ønsker om at prosjektet bygges opp med utgangspunkt i dette;
Målgruppen:
Unge i alderen 18-28 år med lett til moderat grad av utviklingshemming. Utgangspunktet er at de har behov for tilrettelagt bolig med døgnbemanning. Det kan gjøres unntak når det kommer til alder og funksjonsnivå dersom man ser dette som formålstjenlig for gruppen som helhet.
Tilrettelegging, utforming og medvirkning:
Boligene skal være tilrettelagt spesielt for den nevnte brukergruppen, og bygge på prinsipper man vet er av betydning for trygghet, funksjonalitet og trivsel for dem. Det skal også hensyntas prinsipper knyttet til god bokvalitet for den enkelte og universell utforming. Boligene må tenkes å skulle være et varig hjem med fokus på mestring, utvikling og opprettholdelse av funksjonsnivå for den enkelte.
Hver enkelt skal ha mulighet å påvirke og være med å gjøre spesifikke valg i sin bolig (spesifikke behov, farger, innredning etc.) for å imøtekomme beboers behov og ønsker. De skal gis mulighet til å medvirke i utforming av både egen leilighet og eventuelle fellesareal som er tiltenkt dem. Det er ønskelig at beboerne får benytte interiørarkitekt som er knyttet til prosjektet for hjelp og veiledning til utforming og materialvalg i sine leiligheter.
Boligene skal ha nær tilgang til personalrom og fellesareal. Det er et grunnleggende prinsipp at boligene skal se ut som, og oppleves som et vanlig hjem og ikke være institusjonspreget i utforming. Fellesareal skal utformes slik at det inviterer til sosiale aktiviteter og samvær. Det skal eksempelvis være mulig å lage felles måltider, bake, spise sammen, se TV, spille spill, gjøre hobbyaktiviteter og danse/ bevege seg sammen.
I tillegg til bod for hver enkelt, er det ønskelig med felles bod- rom med mulighet for oppbevaring og rengjøring av utstyr som sykler etc.
Tildelingskriterier:
Det må gjøres funksjonskartlegging av de aktuelle kandidatene samt behovsvurdering av særskilte individuelle behov. Sammensetting av gruppen skal være gjennomtenkt og faglig og sosialt begrunnet. Dette for i størst mulig grad å sikre et godt fellesskap, trivsel, trygghet og samhørighet blant beboerne.

Formannskapet ber om at det tilbake rapporteres fra prosjektet Søndre Frydenlund hvordan dette ivaretas.

KORT BESKRIVELSE AV SAKEN

Sortland kommune er i, og står foran store utfordringer i forhold til å rekruttere personell til i hele helse- og omsorgstjenesten. Samtidig viser økonomisk status at det det er vanskelig å imøtekomme økende utgifter innenfor sektoren. Derfor er Sortland kommune avhengig av å planlegge og drifte tjenesteproduksjon på best mulig økonomisk måte, og hvor ressursene kan benyttes på tvers av fagområdene.

Det viktigste tiltaket for både å levere forsvarlige og tilstrekkelig tjenester fremover, må det planlegges med mer integrerte og felleslokaliserte enheter.

I denne saken svares også KS vedtak i budsjettvedtak 16.12.2024 sak - 79/24 pkt 21.

Det vises til orientering i Formannskapet den 13.03.25 - sak 25/1454 Boliger til unge med funksjonsnedsettelser og til sak 004/23 Utvikling og utvidelse av botilbud til personer som har behov for tjenester og tilrettelagt botilbud i Sortland kommune. Det er planlagt bygging av inntil 8 boliger til personer med funksjonsnedsettelser i Søndre Frydenlund Alle' 16. Videre arbeid med skisseprosjekt er igangsatt, samt kartlegging og vurdering av brukere i målgruppa er under arbeid. Brukere som er innenfor målgruppen, vil få tilbud om å leie eller kjøpe bolig.

Det er behov for å utrede muligheten for et nytt bo- og tjenestetilbud for brukergruppen da det fortsatt vil være behov for flere boliger i løpet av de nærmeste årene. Det er også behov for en egen og særskilt vurdering av behovene for unge med utfordringer innen psykiatri eller rus og og hvordan tilretteleggingen skal skje best mulig for dem i en eller flere boformer.

Håløygtunet sykehjem blir fra september 2025 ledig og det er behov for å se på mulighetsrommet i dette området.

FAKTA I SAKEN

Videreføring av planlagte boliger i Søndre Frydenlund Alle' 16.

Planlegging og etablering av inntil 8 boliger i Søndre Frydenlund Alle' fortsetter som planlagt i henhold til vedtak. Tilbudet vil sikre et tilrettelagt botilbud for personer med funksjonsnedsettelser. Prosjektet gir brukerne mulighet til å velge mellom å eie eller leie bolig. Videre planlegging og gjennomføring i prosjektet skal inneholde en detaljert vurdering av økonomiske, personellmessige og organisatoriske forhold for å sikre bærekraftige og effektive tjenester.

Utredning av behov for bo- og tjenestetilbud
Det er behov for å utrede muligheten for et nytt bo- og tjenestetilbud for brukergruppen. Et bo- og tjenestetilbud kan bidra til en bedre utnyttelse av eksisterende ressurser og gi økt kvalitet i tjenesten. Ved opprettelse av inntil åtte boliger i Søndre Frydenlund Alle' 16 vil det fortsatt være behov for 8-10 nye boliger i løpet av en 5-års periode til brukergruppen, sett ut fra tilgjengelig informasjon kommunen har.

I FS - sak 004/23 den 27.10.23 og KS - sak 003/23 den 09.11.23 punkt 2. bes det i sak om bygging av boliger i Søndre Frydenlund Alle' 16, at det i utredningen av prosjektet gjøres en total vurdering av den samlede driften på de eksisterende boligenhetene som hovedsakelig er i Karles vei, Snorres vei, Øvermarka og Kjempehøy, slik at ressursene på en samlet måte kan utnyttes på en mest effektiv og samtidig på en kvalitetsmessig best måte for brukerne, samt gi gode arbeidsforhold for de ansatte.

Ved et bo- og tjenestetilbud med flere brukerbaser er det viktig å ivareta Likeverdsreformens prinsipper på en helhetlig måte. Likeverdsreformen har som mål å sikre at personer med funksjonsnedsettelser får lik tilgang til tjenester, deltar i samfunnet på lik linje med andre, og har mulighet til å leve selvstendige liv. Når vi vurderer et bo- og tjenestemiljø med flere brukerbaser, er det viktig å ivareta reformens prinsipper på en helhetlig måte. Utredningen skal sikre at det ikke fører til forhold som svekker den enkeltes autonomi og livskvalitet. Det skal i utredningen også sikres at tilbudet omfatter botilbud som gir fleksible løsninger som gir beboerne muligheten til å velge ulike boformer og dermed like muligheter. Det skal i utredningen sikres at eventuelle besparelser ikke går på bekostning av kvalitet i tjenesten.

Tjenesten har i dag store rekrutteringsutfordringer i helse- og omsorgssektoren, særlig til denne brukergruppen. Dagens geografiske organisering av omsorgsbaser gjør det vanskelig å utnytte kompetanse og ressurser på en effektiv og bærekraftig måte.

Det er også behov for en egen og særskilt vurdering av behovene for unge med utfordringer innen psykiatri eller rus og og hvordan tilretteleggingen skal skje best mulig for dem i en eller flere boformer.

Håløygtunet sykehjem blir fra september 2025 ledig og det er behov for å se på mulighetsrommet i dette området for et bo- og tjenestetilbud for brukergruppen sett i lys av utfordringsbildet innenfor

tilgjengelige ressurser og fagkompetanse, samt behov for boliger til personer som står uten botilbud i dag.

VURDERING

Ut fra behovet for et nytt bo- og tjenestetilbud for brukergruppen, vurderes det som hensiktsmessig å utrede mulighetene for en mer samordnet og effektiv tjenestemodell. Opprettelsen av inntil åtte boliger i Søndre Frydenlund Allé vil være et viktig skritt i retning av å imøtekomme dagens og fremtidens boligbehov for brukergruppen. Samtidig viser prognosene at det vil være behov for ytterligere ti boliger i løpet av de neste 2-3 årene, noe som understreker viktigheten av en helhetlig og fremtidsrettet planlegging.

En sentral del av utredningen må omfatte en totalvurdering av eksisterende boligenheter i Karles vei, Snorres vei, Øvermarka og Kjempehøy. Formålet er å sikre en optimal ressursutnyttelse og samtidig opprettholde en høy kvalitet på tjenestene. Dette er i tråd med intensjonene i Likeverdsreformen, som legger vekt på at personer med funksjonsnedsettelser skal ha lik tilgang til tjenester, kunne delta i samfunnet på lik linje med andre og ha mulighet til å leve selvstendige liv. En viktig del av utredningen vil derfor være å sikre fleksible bo- og tjenesteløsninger som gir brukerne reelle valgmuligheter uten at eventuelle besparelser går på bekostning av kvaliteten. I utredningen vil det også kunne gjøres en egen og særskilt vurdering av behovene for unge med utfordringer innen psykiatri eller rus og og hvordan tilretteleggingen skal skje best mulig for dem i en eller flere boformer.

Videre er det avgjørende å ta hensyn til dagens rekrutteringsutfordringer innen helse- og omsorgssektoren. Den geografiske spredningen av eksisterende omsorgsbaser medfører utfordringer knyttet til effektiv utnyttelse av kompetanse og ressurser. Et samlet bo- og tjenestetilbud kan bidra til mer robuste fagmiljøer, styrket tverrfaglig samarbeid og bedre arbeidsforhold for de ansatte.

Det er også relevant å vurdere potensialet i Håløygtunet sykehjem, som blir ledig fra september 2025. Dette gir en unik mulighet til å tilrettelegge et bo- og tjenestetilbud i et område med mange muligheter. En utredning bør inkludere en vurdering av kostnader, tilpasningsmuligheter og potensielle fordeler ved å benytte Håløygtunet som en del av den langsiktige løsningen for brukergruppen.

Samlet sett vurderes det som avgjørende å gjennomføre en helhetlig utredning som sikrer at fremtidige bo- og tjenestetilbud er både bærekraftige, ressursoptimale og kvalitativt gode for både brukere og ansatte.

Personalmessige forhold

Dagens situasjon i helse- og omsorgssektoren er preget av store utfordringer knyttet til rekruttering og stabilitet i bemanningen, spesielt innenfor tjenester til brukergruppen. En mer samlet tjenestestruktur kan bidra til bedre arbeidsvilkår, styrket fagmiljø og mer forutsigbare arbeidshverdager for de ansatte.

Ved å etablere et bo- og tjenestetilbud på ett sted kan kommunen sikre bedre bruk av spesialisert kompetanse, redusere sykefravær gjennom mer stabile arbeidsforhold og muliggjøre mer effektive vaktordninger. Dette kan også øke attraktiviteten for nyrekruttering og bidra til å beholde erfarent personell over tid.

Det vil bli behov for å opprette et nytt tjenestetilbud tilknyttet Søndre Frydenlund Alle' som egen enhet. Dette ses nærmere på når tildeling av bolig er gjennomført

Økonomiske forhold

Man har ikke tilstrekkelige ressurser for å utrede saken internt.

I finansiering av driften ved nytt sykehjem er kostandene som kommunen har på leie av Håløygtunet sykehjem tatt over til nytt sykehjem. Disse kostandene utgjør ca. 125 TNOK pr måned. Kommuenen må derfor inngå en ny leieavtale med Sortland boligstiftelse for disse arealene for at ikke boligstiftelsen omdisponerer arealene til annet bruk.

KONKLUSJON

Administrasjonen er i gang med kartlegging av personer som skal få tilbud om bolig og arbeidet med skisseprosjektet er gjenopptatt i Søndre Frydenlund Alle'.

På bakgrunn av belyste behov og utfordringer vurderes det likevel som nødvendig å gjennomføre en grundig utredning av et nytt bo- og tjenestetilbud for brukergruppen. Et slikt tilbud kan gi bedre ressursutnyttelse, styrket tjenestekvalitet og øke fleksibilitet både for brukere og ansatte. Det er avgjørende at utredningen tar hensyn til personellmessige og økonomiske forhold, samt sikrer at eventuelle besparelser ikke går på bekostning av kvalitet og brukernes valgfrihet. Utredningen vil også kunne gi en egen og særskilt vurdering av behovene for unge med utfordringer innen psykiatri eller rus og og hvordan tilretteleggingen skal skje best mulig for også dem i en eller flere boformer.

Videre bør muligheten for å benytte Håløygtunet sykehjem som en del av løsningen utredes grundig, med tanke på kostnader, tilpasningsbehov og fremtidig drift. Utredningsprosessen vil medføre kostnader, og det bør vurderes finansieringsmuligheter.

En helhetlig utredning vil gi et godt beslutningsgrunnlag for videre planlegging og sikre at fremtidige bo- og tjenestetilbud er bærekraftige, ressursoptimale og av høy kvalitet for brukere og ansatte. Utredningen bør belyse økonomiske, organisatoriske og tjenestefaglige konsekvenser, samt identifisere potensielle gevinster og utfordringer.